

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, **1**
 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς ἁγίοις παῶσιν τοῖς οὖσιν ἐν
 ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ **2**
 χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ **3**
 πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ **4**
 πάσῃ τῇ θλίψει⁷ ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,⁷
 διὰ τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι καθὼς **5**
 περισσεύει⁸ τὰ παθήματα⁹ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ
 περισσεύει⁸ καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,¹⁰ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν **6**
 παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας,¹¹ τῆς ἐνεργουμένης¹² ἐν ὑπομονῇ¹³ τῶν αὐτῶν

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ ὑπομονή, ἧς, ἡ, endurance, perseverance.

παθημάτων¹ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν·² καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία³ ὑπὲρ ὑμῶν·
 εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁴ καὶ σωτηρίας·⁵ εἰδότες ὅτι 7
 ὥσπερ⁶ κοινωνοί⁷ ἐστε τῶν παθημάτων,¹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁴ Οὐ γὰρ 8
 θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,⁸ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως⁹ ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹⁰ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν¹¹ ἐβαρῆθημεν¹² ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε
 ἐξαπορηθῆναι¹³ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα¹⁴ τοῦ 9
 θανάτου ἐσχέκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
 ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου¹⁵ θανάτου ἐρρύσατο¹⁶ ἡμᾶς καὶ ρύεται, 10
 εἰς ὃν ἠλπίκαμεν¹⁷ ὅτι καὶ ἔτι ρύσεται,¹⁶ συννυπουργούντων¹⁸ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ 11
 ἡμῶν τῇ δεήσει,¹⁹ ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα²⁰ διὰ πολλῶν
 εὐχαριστηθῇ²¹ ὑπὲρ ὑμῶν.

¹πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²πάσχω, suffer, am acted upon. ³βέβαιος, firm, secure. ⁴παρακλήσις, εως, ή, exhortation, consolation. ⁵σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ⁶ὥσπερ, just as, even as. ⁷κοινωνός, οὔ, ό, partner, sharer. ⁸ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁹θλίψις, εως, ή, tribulation, persecution. ¹⁰Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹¹ὑπερβολή, ης, ή, excess, superiority. ¹²βαρέω, burden, weigh down. ¹³ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹⁴ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ¹⁵τηλικούτος, so great, so large. ¹⁶ρύομαι, rescue, save. ¹⁷ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁸συννυργέω, join in helping, help together. ¹⁹δέησις, εως, ή, entreaty, prayer. ²⁰χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ²¹εὐχαριστέω, give thanks, thank.

Ἡ γὰρ καύχησις¹ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον² τῆς συνειδήσεως³ ἡμῶν, ὅτι ἐν⁴ 12
 ἀπλότητι⁴ καὶ εἰλικρινείᾳ⁵ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ⁶ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ,
 ἀνεστράφημεν⁷ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως⁸ δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα 13
 γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἂν ἀναγινώσκετε⁹ ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε,¹⁰ ἐλπίζω¹¹ δὲ ὅτι
 καὶ ἕως τέλους¹² ἐπιγνώσεσθε:¹⁰ καθὼς καὶ ἐπέγνωτε¹⁰ ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,¹³ ὅτι 14
 καύχημα¹⁴ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ¹⁵ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
 Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹⁶ ἐβουλόμην¹⁷ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,¹⁸ ἵνα 15
 δευτέραν¹⁹ χάριν ἔχητε: καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν²⁰ εἰς Μακεδονίαν,²¹ καὶ πάλιν ἀπὸ 16
 Μακεδονίας²¹ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὅφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι²² εἰς τὴν Ἰουδαίαν.
 Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,²⁴ μήτι²⁵ ἄρα²⁶ τῇ ἐλαφρίᾳ²⁷ ἐχρησάμην;²⁸ Ἡ ἂ 17

¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ⁴ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁵ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁶ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁷ ἀναστρέφω, return, live. ⁸ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁹ ἀναγινώσκω, you read. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹² τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹³ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁴ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁵ καθάπερ, even as, just as. ¹⁶ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ βούλομαι, wish, will. ¹⁸ πρότερον, formerly, before. ¹⁹ δεύτερος, second. ²⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ²¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²² προπέμπω, send before, send forth. ²³ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁷ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ²⁸ χρᾶμαι, use, make use of.

βουλεύομαι,¹ κατὰ σάρκα βουλεύομαι,¹ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί,² ναί² καὶ τὸ Οὐ,
οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναί² καὶ οὐ. 18
Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ
Σιλουανοῦ³ καὶ Τιμοθέου,⁴ οὐκ ἐγένετο Ναί² καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναί² ἐν αὐτῷ
γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί,² καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ 20
θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν⁵ ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας 21
ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁷ ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἄρραβῶνα⁸ τοῦ 22
πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα⁹ τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι¹⁰ ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος¹¹ 23
ὑμῶν οὐκέτι¹² ἤλθον εἰς Κόρινθον.¹³ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν¹⁴ ὑμῶν τῆς πίστεως, 24
ἀλλὰ συνεργοί¹⁵ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ² ναί, yes, truly. ³ Σιλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁵ βεβαιόω, confirm, secure. ⁶ χρίω, anoint. ⁷ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁸ ἄρραβῶν, ὦνος, ὁ, earnest, pledge. ⁹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹¹ φείδομαι, spare, abstain. ¹² οὐκέτι, no longer, no more. ¹³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁴ κυριεύω, be lord over, rule. ¹⁵ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ¹ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ² πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ γὰρ ἐγὼ 2
 λυπῶ³ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων⁴ με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος³ ἐξ ἐμοῦ; Καὶ 3
 ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπη² ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν,
 πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς 4
 θλίψεως⁵ καὶ συνοχῆς⁶ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,⁷ οὐχ ἵνα
 λυπηθῇτε,³ ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως⁸ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,³ οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,³ ἀλλὰ ἀπὸ μέρους⁹ – ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ¹⁰ 5
 – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν¹¹ τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία¹² αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: 6
 ὥστε τὸναντίον¹³ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι¹⁴ καὶ παρακαλέσαι, μήπως¹⁵ τῇ
 περισσοτέρᾳ¹⁶ λύπῃ² καταποθῇ¹⁷ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹⁸ εἰς 8
 αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹⁹ ὑμῶν, εἰ εἰς 9
 πάντα ὑπήκοοί²⁰ ἐστε. Ὡς δέ τι χαρίζεσθε,¹⁴ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι 10

¹ ἑμαυτοῦ, of myself. ² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ³ λυπέω, grieve, pain. ⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁶ συνοχή, ἡς, ἡ, dismay, anguish. ⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁸ περισσώς, abundantly, exceedingly. ⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁰ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ¹¹ ἰκανός, sufficient, able. ¹² ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ¹³ τὸναντίον, on the contrary. ¹⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁷ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁸ κυρόω, confirm, ratify. ¹⁹ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²⁰ ὑπήκοος, obedient, listening to.

κεχάρισμαι,¹ ᾧ κεχάρισμαι,¹ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ 11

πλεονεκτηθῶμεν² ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ·³ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα⁴ ἀγνοοῦμεν.⁵

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα⁶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας⁷ μοι 12

ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν⁸ τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με 13

Τίτον⁹ τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος¹⁰ αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε¹² θριαμβεύοντι¹³ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν 14

ὁσμὴν¹⁴ τῆς γνώσεως¹⁵ αὐτοῦ φανεροῦντι¹⁶ δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι 15

χριστοῦ εὐωδία¹⁷ ἔσμεν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς 16

μὲν ὁσμὴ¹⁴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ¹⁴ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα

τίς ἱκανός;¹⁸ Οὐ γὰρ ἔσμεν ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες¹⁹ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: 17

ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,²⁰ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον²¹ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ³ Σατανᾶς, ἄ, ὁ, Satan, adversary. ⁴ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁶ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁸ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹² πάντοτε, always, at all times. ¹³ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹⁴ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹⁵ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁶ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁷ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹⁸ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁹ καπηλεύω, trade in, peddle. ²⁰ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ²¹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen).

λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹ Εἰ μὴ χρήζομεν,² ὥς τινες, συστατικῶν³ **3**

ἐπιστολῶν⁴ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;³ Ἡ ἐπιστολὴ⁴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, **2**

ἐγγεγραμμένη⁵ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη⁶ ὑπὸ

πάντων ἀνθρώπων: φανερούμενοι⁷ ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ⁴ χριστοῦ διακονηθεῖσα⁸ **3**

ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη⁵ οὐ μέλανι,⁹ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν

πλαξίν¹⁰ λιθίναις,¹¹ ἀλλ' ἐν πλαξίν¹⁰ καρδίαις σαρκίναις.¹² Πεποιθήσιν¹³ δὲ **4**

τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ ὅτι ἱκανοί¹⁴ ἐσμεν ἅφ' **5**

ἑαυτῶν λογίσασθαί¹⁵ τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης¹⁶ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὅς **6**

καὶ ἱκάνωσεν¹⁷ ἡμᾶς διακόνους¹⁸ καινῆς¹⁹ διαθήκης, ²⁰ οὐ γράμματος,²¹ ἀλλὰ

πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα²¹ ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.²² Εἰ δὲ ἡ **7**

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² χρήζω, need, have need of. ³ συστατικός, commendatory. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁶ ἀναγινώσκω, read. ⁷ φανερόω, reveal, manifest. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ μέλαν, ink. ¹⁰ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹¹ λίθινος, of stone, made of stone. ¹² σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹³ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁶ ἱκανότης, ἡ, fitness, sufficiency. ¹⁷ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ¹⁸ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁹ καινός, new, fresh. ²⁰ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ²¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²² ζωοποιέω, make alive, make to live.

διακονία¹ τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,² ἐντετυπωμένη³ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν
 δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι⁴ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
 Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,⁵ πῶς οὐχὶ 8
 μᾶλλον ἢ διακονία¹ τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία¹ τῆς 9
 κατακρίσεως⁶ δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει⁷ ἡ διακονία¹ τῆς δικαιοσύνης ἐν
 δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,⁸ ἕνεκεν⁹ τῆς 10
 ὑπερβαλλούσης¹⁰ δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,⁵ διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον 11
 τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ¹¹ χρώμεθα:¹² καὶ οὐ καθάπερ¹³ 12
 Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα¹⁴ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι⁴ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος¹⁵ τοῦ καταργουμένου:⁵ ἀλλ' ἐπωρώθη¹⁶ τὰ νοήματα¹⁷ 14
 αὐτῶν: ἄχρι¹⁸ γὰρ τῆς σήμερον¹⁹ τὸ αὐτὸ κάλυμμα¹⁴ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει²⁰ τῆς

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² γράμμα, τος, τό, letter, writings. ³ ἐντυπόω, carve, impress. ⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁷ περισσεύω, abound, be rich. ⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁹ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁰ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹² χράσθαι, use, make use of. ¹³ καθάπερ, even as, just as. ¹⁴ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ¹⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁶ πωρόω, harden, render callous. ¹⁷ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁹ σήμερον, today, now. ²⁰ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading.

παλαιᾶς¹ διαθήκης² μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,³ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται.⁴ 15

Ἄλλ' ἕως σήμερον,⁵ ἡνίκα⁶ ἀναγινώσκεται⁷ Μωϋσῆς, κάλυμμα⁸ ἐπὶ τὴν
καρδίαν αὐτῶν κείται.⁹ Ἡνίκα⁶ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ¹⁰ πρὸς κύριον, περαιοῖται¹¹ τὸ 16

κάλυμμα.⁸ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ¹² δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ 17

ἐλευθερία.¹³ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ³ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου 18

κατοπτριζόμενοι,¹⁴ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁵ μεταμορφούμεθα¹⁶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν,

καθάπερ¹⁷ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν¹⁸ ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,¹⁹ οὐκ ἐκκακοῦμεν:²⁰ 4

ἀλλὰ ἀπειπάμεθα²¹ τὰ κρυπτὰ²² τῆς αἰσχύνης,²³ μὴ περιπατοῦντες ἐν 2

πανουργίᾳ²⁴ μηδὲ δολοῦντες²⁵ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει²⁶ τῆς

ἀληθείας συνιστῶντες²⁷ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν²⁸ ἀνθρώπων ἐνώπιον

¹ παλαιός, old, ancient. ² διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ³ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ ἡνίκα, when, at which time. ⁷ ἀναγινώσκω, read. ⁸ κάλυμμα, τοσ, τό, covering, veil. ⁹ κείμαι, lie, be laid. ¹⁰ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹¹ περαιοῖω, cast off, take away. ¹² οὗ, where, when. ¹³ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁴ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁵ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁶ μεταμορφόω, change the form, transform. ¹⁷ καθάπερ, even as, just as. ¹⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁹ ἐλεέω, have mercy, pity. ²⁰ ἐκκακέω, am faint, am weary. ²¹ ἀπείπον, speak out, renounce. ²² κρυπτός, hidden, secret. ²³ αἰσχύνη, ης, ἡ, shame. ²⁴ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁵ δολόω, falsify, adulterate. ²⁶ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ²⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁸ συνείδησις, εως, ἡ, conscience.

τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον¹ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς 3
 ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον:¹ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου 4
 ἐτύφλωσεν² τὰ νοήματα³ τῶν ἀπίστων,⁴ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι⁵ αὐτοῖς τὸν
 φωτισμὸν⁶ τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὃς ἐστὶν εἰκὼν⁷ τοῦ θεοῦ. Οὐ 5
 γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον: ἑαυτοὺς δὲ δούλους
 ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτοῦς⁸ φῶς λάμψαι,⁹ ὃς ἔλαμψεν⁹ ἐν 6
 ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν⁶ τῆς γνώσεως¹⁰ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν
 προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν¹¹ τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις¹² σκεύεσιν,¹³ ἵνα ἡ ὑπερβολὴ¹⁴ 7
 τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν: ἐν παντὶ θλιβόμενοι,¹⁵ ἀλλ' οὐ 8
 στενοχωρούμενοι:¹⁶ ἀπορούμενοι,¹⁷ ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι:¹⁸ διωκόμενοι,¹⁹ 9
 ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπομενοι:²⁰ καταβαλλόμενοι,²¹ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι: 10

¹ καλύπτω, cover, veil. ² τυφλῶ, blind, make blind. ³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ αὐγάζω, see, shine forth. ⁶ φωτισμός, οὐ, ὁ, enlightenment, light. ⁷ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ⁸ σκοτός, ους, τό, darkness. ⁹ λάμπω, shine. ¹⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹¹ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ¹² ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ¹³ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁴ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁵ θλίβω, press, oppress. ¹⁶ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹⁷ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹⁸ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹⁹ διώκω, pursue, persecute. ²⁰ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²¹ καταβάλλω, strike down, found.

πάντοτε¹ τὴν νέκρωσιν² τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,³ ἵνα καὶ
 ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.⁴ Ἀεὶ⁵ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
 θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ⁴ ἐν τῇ
 θνητῇ⁶ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,⁷ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 12
 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα,
 διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν 14
 κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει⁸ σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ 15
 πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα⁹ διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν¹⁰
 περισσεύσῃ¹¹ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,¹² ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,¹³ ἀλλ' ὁ 16
 ἔσωθεν¹⁴ ἀνακαινούται¹⁵ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα¹⁶ ἐλαφρόν¹⁷ τῆς 17
 θλίψεως¹⁸ ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹⁹ εἰς ὑπερβολὴν¹⁹ αἰώνιον βάρος²⁰ δόξης

¹ πάντοτε, always, at all times. ² νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ³ περιφέρω, carry about, carry around. ⁴ φανερώω, reveal, manifest. ⁵ αἰεῖ, always, ever. ⁶ θνητός, subject to death, mortal. ⁷ ἐνεργέω, work, effect. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ περισσεύω, abound, be rich. ¹² ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹³ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ¹⁴ ἔσωθεν, from within, within. ¹⁵ ἀνακαινίζω, renew, amend. ¹⁶ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹⁷ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹⁸ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁹ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²⁰ βάρος, ουσ, τό, burden, weight.

κατεργάζεται¹ ἡμῖν, μὴ σκοπούντων² ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ 18

βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα:³ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος⁴ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου⁵ καταλυθῇ,⁶ οἰκοδομὴν⁷ 5

ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,⁸ αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν 2

τούτῳ στενάζομεν,⁹ τὸ οἰκητήριον¹⁰ ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι¹¹

ἐπιποθοῦντες:¹² εἴγε¹³ καὶ ἐνδυσάμενοι¹⁴ οὐ γυμνοί¹⁵ εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ 3

ὄντες ἐν τῷ σκηνί⁵ στενάζομεν⁹ βαρούμενοι:¹⁶ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹⁷

ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,¹¹ ἵνα καταποθῇ¹⁸ τὸ θνητὸν¹⁹ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ 5

κατεργασάμενος¹ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα²⁰ τοῦ

πνεύματος. Θαρροῦντες²¹ οὖν πάντοτε,²² καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες²³ ἐν τῷ 6

σώματι ἐκδημοῦμεν²⁴ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ 7

¹κατεργάζομαι, work out, produce. ²σκοπέω, look at, contemplate. ³πρόσκαιρος, temporary, passing. ⁴ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁵σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ⁶καταλύω, destroy, lodge. ⁷οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁸ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁹στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ¹⁰οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ¹¹ἐπενδύομαι, put on over. ¹²ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹³εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁴ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁵γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁶βαρέω, burden, weigh down. ¹⁷ἐκδύω, take off, put off. ¹⁸καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁹θνητός, subject to death, mortal. ²⁰ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ²¹θαρρέω, of good courage, have confidence. ²²πάντοτε, always, at all times. ²³ἐνδημέω, be at home, am at home. ²⁴ἐκδημέω, leave, be absent.

εἶδους¹ – θαρροῦμεν² δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν³ μᾶλλον ἐκδημῆσαι⁴ ἐκ τοῦ σώματος, 8
καὶ ἐνδημῆσαι⁵ πρὸς τὸν κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,⁶ εἴτε ἐνδημοῦντες,⁵ 9
εἴτε ἐκδημοῦντες,⁴ εὐάρεστοι⁷ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι⁸ 10
δεῖ ἔμπροσθεν⁹ τοῦ βήματος¹⁰ τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται¹¹ ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ
σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν,¹² εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον¹³ τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα:⁸ 11
ἐλπίζω¹⁴ δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν¹⁵ ὑμῶν πεφανερῶσθαι.⁸ Οὐ γὰρ πάλιν 12
ἑαυτοὺς συνιστάνομεν¹⁶ ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν¹⁷ διδόντες ὑμῖν καυχήματος¹⁸
ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους¹⁹ καὶ οὐ καρδίᾳ. 13
Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,²⁰ θεῷ: εἴτε σωφρονοῦμεν,²¹ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ 14
χριστοῦ συνέχει²² ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα

¹ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ² θαρρέω, of good courage, have confidence. ³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁴ ἐκδημέω, leave, be absent. ⁵ ἐνδημέω, be at home, am at home. ⁶ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ⁷ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁸ φανερώω, reveal, manifest. ⁹ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹⁰ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹¹ κομίζω, receive, bring. ¹² πράσσω, do, perform. ¹³ φόβος, ου, ό, fear, terror. ¹⁴ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁵ συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹⁶ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁷ ἀφορμή, ής, ή, occasion, opportunity. ¹⁸ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁹ καυχάομαι, boast, glory. ²⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²¹ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ²² συνέχω, hold fast, oppress. ²³ ἄρα, so, then.

οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι¹ ἑαυτοῖς 15
ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ 16
νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν,
ἀλλὰ νῦν οὐκέτι² γινώσκουμεν. Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ³ κτίσις·⁴ τὰ ἀρχαῖα⁵ 17
παρῆλθεν,⁶ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ³ τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ 18
καταλλάξαντος⁷ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν
τῆς καταλλαγῆς·⁹ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων⁷ ἑαυτῷ, μὴ 19
λογιζόμενος¹⁰ αὐτοῖς τὰ παραπτώματα¹¹ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον
τῆς καταλλαγῆς.⁹

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹² ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· 20
δεόμεθα¹³ ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε⁷ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, 21
ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

¹μηκέτι, no longer. ²οὐκέτι, no longer, no more. ³καινός, new, fresh. ⁴κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁵ἀρχαῖος, old, ancient. ⁶παρέρχομαι, pass by, go by. ⁷καταλλάσσω, reconcile. ⁸διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁹καταλλαγῆ, ἥς, ἡ, reconciliation. ¹⁰λογίζομαι, calculate, consider. ¹¹παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹²πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹³δέομαι, ask, request.

Συνεργοῦντες¹ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν² τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι **6**
 ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ³ ἐπήκουσά⁴ σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας⁵ **2**
 ἐβοήθησά⁶ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,⁷ ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας⁵ – **3**
 μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,⁸ ἵνα μὴ μωμηθῇ⁹ ἡ διακονία:¹⁰ ἀλλ' ἐν **4**
 παντὶ συνιστῶντες¹¹ ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι,¹² ἐν ὑπομονῇ¹³ πολλῇ, ἐν
 θλίψεσιν,¹⁴ ἐν ἀνάγκαις,¹⁵ ἐν στενοχωρίαις,¹⁶ ἐν πληγαῖς,¹⁷ ἐν φυλακαῖς,¹⁸ ἐν **5**
 ἀκαταστασίαις,¹⁹ ἐν κόποις,²⁰ ἐν ἀγρυπνίαις,²¹ ἐν νηστείαις,²² ἐν ἀγνότητι,²³ ἐν **6**
 γνώσει,²⁴ ἐν μακροθυμίᾳ,²⁵ ἐν χρηστότητι,²⁶ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ,²⁷ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων²⁸ τῆς **7**
 δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,²⁹ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,³⁰ διὰ **8**
 δυσφημίας³¹ καὶ εὐφημίας:³² ὡς πλάνοι³³ καὶ ἀληθεῖς:³⁴ ὡς ἀγνοοῦμενοι,³⁵ καὶ **9**

¹ συνεργέω, work together. ² κενός, empty, vain. ³ δεκτός, acceptable, welcome. ⁴ ἐπακούω, hear, listen to. ⁵ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁶ βοηθέω, come to the aid of. ⁷ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ⁸ προσκοπή, ἡς, ἡ, cause for offense. ⁹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹³ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁴ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁵ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁶ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁷ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ¹⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²⁰ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²¹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²² νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²³ ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ²⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁵ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²⁶ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ²⁷ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ²⁸ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ²⁹ ἀριστερός, left, on the left. ³⁰ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ³¹ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ³² εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ³³ πλάνος, deceiver, misleading. ³⁴ ἀληθής, true, unconcealed. ³⁵ ἀγνόεω, not know, be unaware.

ἐπιγινωσκόμενοι:¹ ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν: ὡς παιδευόμενοι,² καὶ
 μὴ θανατούμενοι:³ ὡς λυπούμενοι,⁴ ἀεὶ⁵ δὲ χαίροντες: ὡς πτωχοί,⁶ πολλοὺς δὲ 10
 πλουτίζοντες:⁷ ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.⁸

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,⁹ ἡ καρδιά ἡμῶν πεπλάτνται.¹⁰ 11
 Οὐ στενοχωρεῖσθε¹¹ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε¹¹ δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις¹² ὑμῶν. 13
 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν¹³ – ὡς τέκνοις λέγω – πλατύνθητε¹⁰ καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες¹⁴ ἀπίστοις:¹⁵ τίς γὰρ μετοχὴ¹⁶ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας¹⁷ 14
 ; Τίς δὲ κοινωνία¹⁸ φωτὶ πρὸς σκότος;¹⁹ Τίς δὲ συμφώνησις²⁰ χριστῷ πρὸς 15
 Βελίαρ;²¹ Ἡ τίς μερίς²² πιστῷ μετὰ ἀπίστου;¹⁵ Τίς δὲ συγκατάθεσις²³ ναῶ²⁴ θεοῦ 16
 μετὰ εἰδώλων;²⁵ Ὑμεῖς γὰρ ναὸς²⁴ θεοῦ ἐστε ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι
 Ἐνοικήσω²⁶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω:²⁷ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ

¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ² παιδεύω, teach, educate. ³ θανατόω, put to death, subdue. ⁴ λυπέω, grieve, pain. ⁵ ἀεὶ, always, ever. ⁶ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁷ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ¹⁰ πλατύνω, broaden, enlarge. ¹¹ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹² σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹³ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ¹⁴ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ¹⁵ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁶ μετοχή, ἥς, ἡ, sharing, partnership. ¹⁷ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁸ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁹ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁰ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ²¹ Βελιάρ, ὁ, Beliar. ²² μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ²³ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ²⁴ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²⁵ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ²⁶ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ²⁷ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among.

ἔσονται μοι λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,¹ λέγει κύριος, 17
καὶ ἀκαθάρτου² μὴ ἄπτεσθε·³ καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι⁴ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18
πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,⁵ λέγει κύριος
παντοκράτωρ.⁶

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν⁷ ἑαυτοὺς ἀπὸ 7
παντὸς μολυσμοῦ⁸ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες⁹ ἀγιωσύνην¹⁰ ἐν φόβῳ¹¹
θεοῦ.

Χωρήσατε¹² ἡμᾶς: οὐδένα ἡδίκησαμεν,¹³ οὐδένα ἐφθείραμεν,¹⁴ οὐδένα 2
ἐπλεονεκτήσαμεν.¹⁵ Οὐ πρὸς κατάκρισιν¹⁶ λέγω: προείρηκα¹⁷ γάρ, ὅτι ἐν ταῖς 3
καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν¹⁸ καὶ συζῆν.¹⁹ Πολλή μοι παρρησία²⁰ 4
πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις²¹ ὑπὲρ ὑμῶν: πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,²²

¹ ἀφορίζω, separate, set apart. ² ἀκάθαρτος, unclean, impure. ³ ἅπτομαι, touch or handle. ⁴ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ⁵ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ⁶ παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty. ⁷ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁸ μολυσμός, οὐ, ὁ, defilement, staining. ⁹ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁰ ἀγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ¹¹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹² χωρέω, make room for, hold. ¹³ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁴ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁵ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁶ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹⁷ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁸ συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹⁹ συζάω, live with, live together with. ²⁰ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation.

ὑπερπερισσεύομαι¹ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει² ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν³ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν⁴ ἢ σὰρξ ἡμῶν, 5

ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι·⁵ ἔξωθεν⁶ μάχαι,⁷ ἔσωθεν⁸ φόβοι.⁹ Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν 6

τοὺς ταπεινοὺς¹⁰ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ¹¹ Τίτου·¹² οὐ μόνον 7

δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ¹¹ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹³ ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν,

ἀναγγέλλων¹⁴ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,¹⁵ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹⁶ τὸν ὑμῶν

ζῆλον¹⁷ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα¹⁸ ὑμᾶς ἐν τῇ 8

ἐπιστολῇ,¹⁹ οὐ μεταμέλομαι,²⁰ εἰ καὶ μετεμελόμην·²⁰ βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ

ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν¹⁸ ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,¹⁸ 9

ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε¹⁸ εἰς μετάνοιαν·²¹ ἐλυπήθητε¹⁸ γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ

ζημιωθῆτε²² ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη²³ μετάνοιαν²¹ εἰς σωτηρίαν²⁴ 10

¹ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ ἀνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁵ θλίβω, press, oppress. ⁶ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁷ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁸ ἔσωθεν, from within, within. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ ταπεινός, humble, downcast. ¹¹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁶ ὀδυρμός, οὔ, ὁ, lamentation, mourning. ¹⁷ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁸ λυπέω, grieve, pain. ¹⁹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²⁰ μεταμέλομαι, regret, repent. ²¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²² ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²³ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance.

ἀμεταμέλητον¹ κατεργάζεται·² ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη³ θάνατον κατεργάζεται.² 11

Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι⁴ ὑμᾶς, πόσῃ⁵ κατειργάσατο²

ὑμῖν σπουδὴν,⁶ ἀλλὰ ἀπολογίαν,⁷ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,⁸ ἀλλὰ φόβον,⁹ ἀλλὰ

ἐπιπόθησιν,¹⁰ ἀλλὰ ζῆλον,¹¹ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.¹² Ἐν παντὶ συνεστήσατε¹³ ἑαυτοὺς

ἀγνοῦς¹⁴ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.¹⁵ Ἄρα¹⁶ εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν¹⁷ τοῦ 12

ἀδικήσαντος,¹⁸ οὐδὲ εἵνεκεν¹⁷ τοῦ ἀδικηθέντος,¹⁸ ἀλλ' εἵνεκεν¹⁷ τοῦ φανερωθῆναι

τὴν σπουδὴν⁶ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο 13

παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει²⁰ ὑμῶν περισσοτέρως²¹ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ

Τίτου,²² ὅτι ἀναπέπαυται²³ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ 14

ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι,²⁴ οὐ κατησχύνθη·²⁵ ἀλλ' ὥς πάντα ἐν ἀληθείᾳ

¹ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ² κατεργάζομαι, work out, produce. ³ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁴ λυπέω, grieve, pain. ⁵ πόσος, how many? how great? ⁶ σπουδὴ, ἧς, ἡ, haste, diligence. ⁷ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁸ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹¹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹² ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁴ ἄγνός, pure, holy. ¹⁵ πᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁶ ἄρα, so, then. ¹⁷ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁸ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁹ φανερόω, reveal, manifest. ²⁰ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²³ ἀναπαύω, refresh, take rest. ²⁴ καυχάομαι, boast, glory. ²⁵ καταισχύνω, put to shame, shame.

ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις¹ ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου² ἀλήθεια ἐγενήθη. 15

Καὶ τὰ σπλάγχνα³ αὐτοῦ περισσοτέρως⁴ εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου⁵

τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,⁶ ὡς μετὰ φόβου⁷ καὶ τρόμου⁸ ἐδέξασθε αὐτόν. 16

Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ⁹ ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν¹⁰ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς 8

ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:¹¹ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ¹² θλίψεως¹³ ἡ περισσεΐα¹⁴ 2

τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹⁵ πτωχεΐα¹⁶ αὐτῶν ἐπερίσσευσεν¹⁷ εἰς τὸν

πλοῦτον¹⁸ τῆς ἀπλότητος¹⁹ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ 3

δύναμιν αὐθαίρετοι,²⁰ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως²¹ δεόμενοι²² ἡμῶν, τὴν χάριν 4

καὶ τὴν κοινωνίαν²³ τῆς διακονίας²⁴ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους: καὶ οὐ καθὼς 5

ἠλπίσαμεν,²⁵ ἀλλ' ἐαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος

¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ³ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁵ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁶ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ⁷ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁸ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁰ γνωρίζω, make known, declare. ¹¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁵ βάθος, ους, τό, depth, deep. ¹⁶ πτωχεΐα, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁷ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁸ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁰ αὐθαίρετος, of one's own accord. ²¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²² δεόμαι, ask, request. ²³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²⁴ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁵ ἐλπίζω, hope, hope for.

θεοῦ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹ ἵνα καθὼς προενήρξατο,² οὕτως καὶ 6
 ἐπιτελέσῃ³ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἄλλ' ὥσπερ⁴ ἐν παντὶ περισσεύετε,⁵ 7
 πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,⁶ καὶ πάσῃ σπουδῇ,⁷ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ,
 ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.⁵ Οὐ κατ' ἐπιταγὴν⁸ λέγω, ἀλλὰ διὰ 8
 τῆς ἐτέρων σπουδῆς⁷ καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας⁹ ἀγάπης γνήσιον¹⁰ δοκιμάζων.¹¹ 9
 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς
 ἐπτώχευσεν,¹² πλούσιος¹³ ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ¹⁴ πλουτήσητε.¹⁵ Καὶ 10
 γνώμην¹⁶ ἐν τούτῳ δίδωμι: τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,¹⁷ οἵτινες οὐ μόνον τὸ
 ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε² ἀπὸ πέρυσι.¹⁸ Νυνὶ¹⁹ δὲ καὶ τὸ 11
 ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,³ ὅπως, καθάπερ²⁰ ἡ προθυμία²¹ τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ
 ἐπιτελέσαι³ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία²¹ πρόκειται,²² καθὼς²³ ἐὰν ἔχη τις, 12
 εὐπρόσδεκτος,²⁴ οὐ καθὼς²³ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,²⁵ ὑμῖν δὲ θλίψις:²⁶ 13

¹ Τίτος, ου, ό, Titus. ² προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ³ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁴ ὥσπερ, just as, even as. ⁵ περισσεύω, abound, be rich. ⁶ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁷ σπουδή, ής, ή, haste, diligence. ⁸ ἐπιταγή, ής, ή, command, commandment. ⁹ ὑμέτερος, your. ¹⁰ γνήσιος, genuine, true. ¹¹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹² πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ¹³ πλούσιος, rich. ¹⁴ πτωχεία, ας, ή, poverty, beggary. ¹⁵ πλουτέω, be rich, become rich. ¹⁶ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁸ πέρυσι, last year. ¹⁹ νυνί, now, already. ²⁰ καθάπερ, even as, just as. ²¹ προθυμία, ας, ή, eagerness, readiness. ²² πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²³ καθό, in so far as, as. ²⁴ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ²⁵ ἄνεσις, εως, ή, loosening, relaxation. ²⁶ θλίψις, εως, ή, tribulation, persecution.

ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,¹ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα² εἰς τὸ ἐκείνων
 ὑστέρημα,³ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα² γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:³ 14
 ὅπως γένηται ἰσότης,¹ καθὼς γέγραπται, Ὅ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν:⁴ καὶ ὁ τὸ 15
 ὀλίγον,⁵ οὐκ ἡλαττόνησεν.⁶

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν⁷ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.⁸ 16
 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν⁹ ἐδέξατο, σπουδαιότερος¹⁰ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος¹¹
 ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν¹² δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος¹³ 18
 ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν: οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 19
 χειροτονηθεὶς¹⁴ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος¹⁵ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ
 διακονουμένῃ¹⁶ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν¹⁷
 ἡμῶν: στελλόμενοι¹⁸ τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται¹⁹ ἐν τῇ ἀδρότῃ²⁰ ταύτῃ 20

¹ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ² περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ³ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁴ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁵ ὀλίγος, little, few. ⁶ ἡλαττόνέω, have less, have too little. ⁷ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ⁸ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁰ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹¹ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹² συμπέμπω, send with, send along with. ¹³ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁴ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁵ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁶ διακονέω, serve, minister. ¹⁷ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁸ στέλλω, arrange, take care. ¹⁹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ²⁰ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness.

τῇ διακονουμένῃ¹ ὑφ' ἡμῶν: προνοούμενοι² καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου 21
 ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν³ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν 22
 ἐδοκιμάσαμεν⁴ ἐν πολλοῖς πολλακίς⁵ σπουδαῖον⁶ ὄντα, νυνὶ⁷ δὲ πολὺ
 σπουδαιότερον,⁶ πεποιθήσει⁸ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,⁹ κοινωνὸς¹⁰ 23
 ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός:¹¹ εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα
 χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν¹² τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως¹³ ὑπὲρ 24
 ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε¹⁴ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας¹⁵ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν¹⁶ μοί ἐστιν τὸ γράφειν 9
 ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν¹⁷ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι¹⁸ Μακεδόσιν,¹⁹ 2
 ὅτι Ἀχαῖα²⁰ παρεσκεύασται²¹ ἀπὸ πέρυσι:²² καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος²³ ἠρέθισεν²⁴ τοὺς
 πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα²⁵ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν 3

¹ διακονέω, serve, minister. ² προνοέω, provide for, have regard for. ³ συμπέμπω, send with, send along with. ⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ⁵ πολλακίς, often, many times. ⁶ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁷ νυνί, now, already. ⁸ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ⁹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁰ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹¹ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹² ἔνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ¹³ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁴ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁷ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁸ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁹ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁰ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ²¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²² πέρυσι, last year. ²³ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁴ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ²⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting.

κενωθῇ¹ ἐν τῷ μέρει² τούτῳ: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι³ ᾗτε: μήπως,⁴ ⁴
 ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες⁵ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,⁶
 καταισχυρθώμεν⁷ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει⁸ ταύτῃ τῆς
 καυχήσεως.⁹ Ἀναγκαῖον¹⁰ οὖν ἡγησάμεν¹¹ παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα ⁵
 προέλθωσιν¹² εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν¹³ τὴν προκατηγγελημένην¹⁴
 εὐλογίαν¹⁵ ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην¹⁶ εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν¹⁵ καὶ μὴ ὡς
 πλεονεξίαν.¹⁷

Τοῦτο δέ, ὁ σπεύρων φειδομένως,¹⁸ φειδομένως¹⁸ καὶ θερίσει:¹⁹ καὶ ὁ σπεύρων ἐπ’ ⁶
 εὐλογίαις,¹⁵ ἐπ’ εὐλογίαις¹⁵ καὶ θερίσει.¹⁹ Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται²⁰ τῇ ⁷
 καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης²¹ ἢ ἐξ ἀνάγκης:²² ἱλαρὸν²³ γὰρ δότην²⁴ ἀγαπᾷ ὁ θεός. ⁸
 Δυνατὸς²⁵ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεύσαι²⁶ εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε²⁷

¹ κενώω, empty, make void. ² μέρος, οὐς, τό, part, portion. ³ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁵ Μακεδών, όνος, ό, Macedonian. ⁶ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁸ ὑπόστασις, εως, ή, substance, confidence. ⁹ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ¹⁰ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² προέρχομαι, go in front, precede. ¹³ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ¹⁴ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁵ εὐλογία, ας, ή, blessing, adulation. ¹⁶ ἕτοιμος, ready, prepared. ¹⁷ πλεονεξία, ας, ή, covetousness, avarice. ¹⁸ φειδομένως, sparingly. ¹⁹ θερίζω, reap, gather. ²⁰ προαιρέω, propose, purpose. ²¹ λύπη, ης, ή, pain, grief. ²² ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ²³ ἱλαρός, cheerful, glad. ²⁴ δότης, ου, ό, giver. ²⁵ δυνατός, powerful, possible. ²⁶ περισσεύω, abound, be rich. ²⁷ πάντοτε, always, at all times.

πᾶσαν αὐτάρκειαν¹ ἔχοντες περισσεύητε² εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς⁹
 γέγραπται, Ἐσκορπίσεν,³ ἔδωκεν τοῖς πένησιν·⁴ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς
 τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν⁵ σπέρμα⁶ τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν⁷¹⁰
 χορηγήσαι,⁸ καὶ πληθύναι⁹ τὸν σπόρον¹⁰ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι¹¹ τὰ γενήματα¹² τῆς
 δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι¹³ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,¹⁴ ἥτις¹¹
 κατεργάζεται¹⁵ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν¹⁶ τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία¹⁷ τῆς λειτουργίας¹²
 ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα¹⁹ τὰ ὑστερήματα²⁰ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ
 καὶ περισσεύουσα² διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν¹⁶ τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς²¹ τῆς¹³
 διακονίας¹⁷ ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ²² τῆς ὁμολογίας²³ ὑμῶν
 εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι¹⁴ τῆς κοινωνίας²⁴ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
 πάντας· καὶ αὐτῶν δεήσει²⁵ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων²⁶ ὑμᾶς διὰ τὴν¹⁴
 ὑπερβάλλουσιν²⁷ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ¹⁵

¹ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ² περισσεύω, abound, be rich. ³ σκορπίζω, scatter, disperse. ⁴ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ⁵ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ⁶ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁷ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ⁸ χορηγέω, provide, supply in abundance. ⁹ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁰ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹² γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹³ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ¹⁴ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁵ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁷ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁸ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁹ προσαναπληρόω, supply. ²⁰ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²¹ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²² ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience. ²³ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²⁵ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁶ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²⁷ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁸ ἀνεκδιήγητος, indescribable.

αὐτοῦ δωρεᾶ.¹

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος² καὶ ἐπιεικείας³ τοῦ **10**

χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινός⁴ ἐν ὑμῖν, ἀπὸν⁵ δὲ θαρρῶ⁶ εἰς ὑμᾶς: **2**

δέομαι⁷ δέ, τὸ μὴ παρὼν⁸ θαρρήσαι⁶ τῇ πεποιθήσει⁹ ἢ λογιζομαι¹⁰ τολμῆσαι¹¹ ἐπί

τινας τοὺς λογιζομένους¹⁰ ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ **3**

περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα¹² – τὰ γὰρ ὅπλα¹³ τῆς στρατείας¹⁴ **4**

ἡμῶν οὐ σαρκικά,¹⁵ ἀλλὰ δυνατὰ¹⁶ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν¹⁷ ὀχυρωμάτων¹⁸ – **5**

λογισμοὺς¹⁹ καθαιροῦντες²⁰ καὶ πᾶν ὑψωμα²¹ ἐπαιρόμενον²² κατὰ τῆς γνώσεως²³

τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες²⁴ πᾶν νόημα²⁵ εἰς τὴν ὑπακοὴν²⁶ τοῦ χριστοῦ, καὶ **6**

ἐν ἐτοίμῳ²⁷ ἔχοντες ἐκδικῆσαι²⁸ πᾶσαν παρακοήν,²⁹ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ

ὑπακοή.²⁶ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, **7**

¹ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ² πραΰτης, mildness, gentleness. ³ ἐπιείκεια, ἄς, ἡ, kindness, gentleness. ⁴ ταπεινός, humble, downcast. ⁵ ἀπείμι, go away, depart. ⁶ θαρρέω, of good courage, have confidence. ⁷ δέομαι, ask, request. ⁸ πάρεμι, be present, have arrived. ⁹ πεποιθήσις, εὖς, ἡ, confidence, trust. ¹⁰ λογιζομαι, calculate, consider. ¹¹ τολμάω, dare, endure. ¹² στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹³ ὅπλον, οὐ, τό, tool, implement. ¹⁴ στρατεία, ἄς, ἡ, campaign, warfare. ¹⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁶ δυνατός, powerful, possible. ¹⁷ καθαίρεισις, εὖς, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁸ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ¹⁹ λογισμός, οὐ, ὁ, reasoning, reflection. ²⁰ καθαιρέω, take down, pull down. ²¹ ὑψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ²² ἐπαίρω, lift up, raise. ²³ γνώσις, εὖς, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁴ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ²⁵ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁶ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²⁷ ἕτοιμος, ready, prepared. ²⁸ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ²⁹ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience.

τοῦτο λογιζέσθω¹ πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς
 χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν² τι καυχήσωμαι³ περὶ τῆς ἐξουσίας⁸
 ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,⁴ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν⁵ ὑμῶν –
 οὐκ αἰσχυνθήσομαι:⁶ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν⁷ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.⁸
 Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,⁸ φησὶν, βαρεῖαι⁹ καὶ ἰσχυραί:¹⁰ ἡ δὲ παρουσία¹¹ τοῦ
 σώματος ἀσθενής,¹² καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.¹³ Τοῦτο λογιζέσθω¹ ὁ τοιοῦτος,
 ὅτι οἱ¹⁴ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν⁸ ἀπόντες,¹⁵ τοιοῦτοι καὶ παρόντες¹⁶ τῷ
 ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν¹⁷ ἐγκρίναι¹⁸ ἢ συγκρίναι¹⁹ ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοῦς
 συνιστανόντων:²⁰ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,²¹ καὶ
 συγκρίνοντες¹⁹ ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.²² Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα²³
 καυχησόμεθα,³ ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον²⁴ τοῦ κανόνος²⁵ οὗ ἐμέρισεν²⁶ ἡμῖν ὁ θεός,
 μέτρον,²⁴ ἐφικέσθαι²⁷ ἄχρι²⁸ καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι²⁷ εἰς ὑμᾶς¹⁴

¹ λογιζέσθω, calculate, consider. ² περισσός, excessive, abundant. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ⁵ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁶ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁷ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ⁸ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁹ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁰ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹¹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹² ἀσθενής, weak, infirm. ¹³ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁴ οἷος, such as, of what kind. ¹⁵ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁶ παρείμι, be present, have arrived. ¹⁷ τολμάω, dare, endure. ¹⁸ ἐγκρίνω, class, classify. ¹⁹ συγκρίνω, combine, compare. ²⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²¹ μετρέω, measure, estimate. ²² συνίημι, understand, consider. ²³ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ²⁴ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ²⁵ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ²⁶ μερίζω, divide, part. ²⁷ ἐφικνέομαι, reach, come to. ²⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen).

ὑπερεκτείνομεν¹ ἑαυτούς· ἄχρι² γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν³ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
 χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα⁴ καυχώμενοι,⁵ ἐν ἀλλοτρίοις⁶ κόποις,⁷ ἐλπίδα δὲ 15
 ἔχοντες, αὐξανομένης⁸ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι⁹ κατὰ τὸν
 κανόνα¹⁰ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,¹¹ εἰς τὰ ὑπερέκεινα¹² ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ 16
 ἐν ἀλλοτρίῳ⁶ κανόνι¹⁰ εἰς τὰ ἔτοιμα¹³ καυχῆσασθαι.⁵ Ὁ δὲ καυχώμενος,⁵ ἐν 17
 κυρίῳ καυχάσθω.⁵ Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,¹⁴ ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,¹⁵ ἀλλ' ὃν 18
 ὁ κύριος συνίστησιν.¹⁴

Ὅφελον¹⁶ ἀνείχεσθέ¹⁷ μου μικρὸν¹⁸ τῇ ἀφροσύνῃ·¹⁹ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ¹⁷ μου. 11

Ζηλῶ²⁰ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ·²¹ ἡρμოსάμην²² γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον²³
 ἀγνὴν²⁴ παραστήσαι²⁵ τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως²⁶ ὡς ὁ ὄφις²⁷ Εὐαν²⁸ 3
 ἐξηπάτησεν²⁹ ἐν τῇ πανουργίᾳ³⁰ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ³¹ τὰ νοήματα³² ὑμῶν ἀπὸ

¹ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextent. ² ἄχρι, as far as, up to (gen). ³ φθάνω, come before another, anticipate. ⁴ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ⁵ καυχάομαι, boast, glory. ⁶ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁷ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁰ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ¹¹ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹² ὑπερέκεινα, beyond. ¹³ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁵ δόκιμος, tested, approved. ¹⁶ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹⁷ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁸ μικρός, small, little. ¹⁹ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁰ ζηλόω, be zealous, am jealous. ²¹ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ²² ἀρμόζω, fit, join. ²³ παρθένος, οὐ, ἡ, virgin. ²⁴ ἁγός, pure, holy. ²⁵ παρίστημι, be present, stand by. ²⁶ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁷ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²⁸ Εὐα, ας, ἡ, Eve. ²⁹ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ³⁰ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ³¹ φθείρω, destroy, corrupt. ³² νόημα, τος, τό, thought, mind.

τῆς ἀπλότητος¹ τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν 4
 κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ
 εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς² ἡνείχεσθε.³ Λογίζομαι⁴ γὰρ μηδὲν 5
 ὑστερηκέναι⁵ τῶν ὑπὲρ λίαν⁶ ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης⁷ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ 6
 τῇ γνώσει:⁸ ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες⁹ ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν 7
 ἐποίησα ἑμαυτὸν¹⁰ ταπεινῶν¹¹ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,¹² ὅτι δωρεὰν¹³ τὸ τοῦ θεοῦ
 εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἀλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,¹⁴ λαβὼν ὀψώνιον 8
 πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν:¹⁶ καὶ παρῶν¹⁷ πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς,⁵ οὐ 9
 κατενάρκησα¹⁸ οὐδενός: τὸ γὰρ ὑστέρημά¹⁹ μου προσανεπλήρωσαν²⁰ οἱ ἀδελφοί,
 ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας:²¹ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρὴ²² ὑμῖν ἑμαυτὸν¹⁰ ἐτήρησα καὶ
 τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις²³ αὕτη οὐ φραγῆσεται²⁴ 10
 εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν²⁵ τῆς Ἀχαΐας.²⁶ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς 11

¹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ² καλῶς, rightly, well. ³ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁴ λογίζομαι, calculate, consider. ⁵ ὑστερέω, lack, need. ⁶ λίαν, greatly, very. ⁷ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁸ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁹ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁰ ἑμαυτοῦ, of myself. ¹¹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ¹² ὑψώ, lift up, exalt. ¹³ δωρεάν, without cost, without cause. ¹⁴ συλλάω, rob, plunder. ¹⁵ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁷ παρειμι, be present, have arrived. ¹⁸ καταναρκάω, burden, encumber. ¹⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁰ προσαναπληρώ, supply. ²¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²² ἀβαρής, not burdensome. ²³ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²⁴ φράσσω, stop, shut. ²⁵ κλίμα, τος, τό, region, territory. ²⁶ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia.

οἶδεν. Ὅ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω¹ τὴν ἀφορμὴν² τῶν θελώντων 12
 ἀφορμὴν,² ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται,³ εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι 13
 ψευδαπόστολοι,⁴ ἐργάται⁵ δόλιοι,⁶ μετασχηματιζόμενοι⁷ εἰς ἀποστόλους
 χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν:⁸ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς⁹ μετασχηματίζεται⁷ εἰς 14
 ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι¹⁰ αὐτοῦ μετασχηματίζονται⁷ ὡς 15
 διάκονοι¹⁰ δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος¹¹ ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τις με δόξει ἄφρονα¹² εἶναι: εἰ δὲ μήγε,¹³ καὶ¹⁴ ὡς ἄφρονα¹² 16
 δέξασθέ με, ἵνα καγὼ μικρόν¹⁵ τι καυχήσωμαι.³ Ὅ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, 17
 ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,¹⁶ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει¹⁷ τῆς καυχήσεως.¹⁸ Ἐπεὶ¹⁹ 18
 πολλοὶ καυχῶνται³ κατὰ τὴν σάρκα, καγὼ καυχήσομαι.³ Ἡδέως²⁰ γὰρ ἀνέχεσθε 19
 τῶν ἀφρόνων,¹² φρόνιμοι²² ὄντες. Ἀνέχεσθε²¹ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,²³ εἴ 20

¹ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ² ἀφορμή, ἥς, ἡ, occasion, opportunity. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ ψευδαπόστολος, ου, ό, false apostle. ⁵ ἐργάτης, ου, ό, workman, laborer. ⁶ δόλιος, deceitful, treacherous. ⁷ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁸ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ⁹ Σατανᾶς, ᾱ, ό, Satan, adversary. ¹⁰ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ¹¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹² ἄφρων, foolish, senseless. ¹³ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ¹⁴ καὶ, and if, even if. ¹⁵ μικρός, small, little. ¹⁶ ἀφροσύνη, ἥς, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁸ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁹ ἐπεὶ, when, since. ²⁰ ἡδέως, sweetly, gladly. ²¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²² φρόνιμος, prudent, wise. ²³ καταδουλόω, enslave.

τις κατεσθίει,¹ εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,² εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.³

Κατὰ ἀτιμίαν⁴ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν:⁵ ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ⁶ – ἐν 21

ἄφροσύνη⁷ λέγω – τολμῶ⁶ κἀγώ. Ἑβραῖοί⁸ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται⁹ εἰσιν; 22

Κἀγώ. Σπέρμα¹⁰ Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι¹¹ χριστοῦ εἰσιν;– 23

παραφρονῶν¹² λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹³ περισσοτέρως,¹⁴ ἐν πληγαῖς¹⁵

ὑπερβαλλόντως,¹⁶ ἐν φυλακαῖς¹⁷ περισσοτέρως,¹⁴ ἐν θανάτοις πολλάκις,¹⁸ ὑπὸ 24

Ἰουδαίων πεντάκις¹⁹ τεσσαράκοντα²⁰ παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς²¹ ἐραβδίσθην,²² 25

ἅπαξ²³ ἐλιθάσθην,²⁴ τρίς²¹ ἐναυάγησα,²⁵ νυχθήμερον²⁶ ἐν τῷ βυθῷ²⁷ πεποίηκα: 26

ὁδοιπορίαις²⁸ πολλάκις,¹⁸ κινδύνους²⁹ ποταμῶν,³⁰ κινδύνους²⁹ ληστῶν,³¹ κινδύνους

ἐκ γένους,³² κινδύνους²⁹ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους²⁹ ἐν πόλει, κινδύνους²⁹ ἐν ἐρημίᾳ,³³

κινδύνους²⁹ ἐν θαλάσσῃ, κινδύνους²⁹ ἐν ψευδαδέλφοις:³⁴ ἐν κόπῳ¹³ καὶ μόχθῳ,³⁵ ἐν 27

¹ κατεσθίω, eat up, devour. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ δέρω, beat, flay. ⁴ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁵ ἡσθενέω, be weak, sick. ⁶ τολμάω, dare, endure. ⁷ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁸ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁰ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹¹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹² παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹³ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁵ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹⁶ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ¹⁷ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ¹⁸ πολλάκις, often, many times. ¹⁹ πεντάκις, five times. ²⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²¹ τρίς, thrice, three times. ²² ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ²³ ἅπαξ, once, once for all. ²⁴ λιθάζω, throw stones, stone. ²⁵ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ²⁶ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ²⁷ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water. ²⁸ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ²⁹ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ³⁰ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ³¹ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ³² γένος, ους, τό, race, kind. ³³ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ³⁴ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ³⁵ μόχος, ου, ὁ, toil, hardship.

ἀγρυπνίαις¹ πολλάκις,² ἐν λιμῶ³ καὶ δίψει,⁴ ἐν νηστείαις⁵ πολλάκις,² ἐν ψύχει⁶
 καὶ γυμνότητι.⁷ Χωρὶς⁸ τῶν παρεκτός,⁹ ἢ ἐπισύστασις¹⁰ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ 28
 μέριμνα¹¹ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ,¹² καὶ οὐκ ἀσθενῶ;¹² Τίς 29
 σκανδαλίζεται,¹³ καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;¹⁴ Εἰ καυχᾶσθαι¹⁵ δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας¹⁶ 30
 μου καυχήσομαι.¹⁵ Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν 31
 εὐλογητὸς¹⁷ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.¹⁸ Ἐν Δαμασκῶ¹⁹ ὁ ἐθνάρχης²⁰ 32
 Ἀρέτα²¹ τοῦ βασιλέως ἐφρούρει²² τὴν Δαμασκηνῶν²³ πόλιν, πιάσαι²⁴ με θέλων: 33
 καὶ διὰ θυρίδος²⁵ ἐν σαργάνῃ²⁶ ἐχαλάσθην²⁷ διὰ τοῦ τείχους²⁸ καὶ ἐξέφυγον²⁹ τὰς
 χεῖρας αὐτοῦ.

¹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ² πολλάκις, often, many times. ³ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ⁴ δίψος, οὐς, τό, thirst. ⁵ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁶ ψύχος, οὐς, τό, cold. ⁷ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ⁸ χωρὶς, separate, apart from (gen). ⁹ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁰ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹¹ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ¹² ἀσθενέω, be weak, sick. ¹³ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁴ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹⁵ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁶ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁷ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ¹⁸ ψεύδομαι, lie. ¹⁹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ²⁰ ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ²¹ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ²² φρουρέω, guard, protect. ²³ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ²⁴ πιάζω, take, lay hold of. ²⁵ θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ²⁶ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ²⁷ χαλάω, slacken, let down. ²⁸ τείχος, οὐς, τό, wall. ²⁹ ἐκφεύγω, flee away, flee out.

Καυχᾶσθαι¹ δὴ² οὐ συμφέρει³ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας⁴ καὶ ἀποκαλύψεις⁵ **12**
κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ⁶ ἐτῶν⁷ δεκατεσσάρων⁸ – εἴτε ἐν σώματι **2**
οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτὸς⁹ τοῦ σώματος οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα¹⁰ τὸν
τοιούτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιούτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν **3**
σώματι, εἴτε ἐκτὸς⁹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη¹⁰ εἰς τὸν **4**
παράδεισον,¹¹ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα¹² ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν¹³ ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. **5**
Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι:¹ ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ¹⁴ οὐ καυχῆσομαι,¹ εἰ μὴ ἐν
ταῖς ἀσθενείαις¹⁵ μου: ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι,¹ οὐκ ἔσομαι ἄφρων:¹⁶ **6**
ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ: φείδομαι¹⁷ δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται¹⁸ ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ
ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ¹⁹ τῶν ἀποκαλύψεων⁵ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,²⁰ **7**
ἐδόθη μοι σκόλοψ²¹ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σαταν, ἵνα με κολαφίζῃ,²² ἵνα μὴ
ὑπεραίρωμαι.²⁰ Ὑπὲρ τούτου τρίς²³ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ²⁴ ἀπ’ **8**

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² δὴ, also, indeed. ³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁴ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ⁵ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁶ πρὸ, before (gen), before. ⁷ ἔτος, ους, τό, year. ⁸ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ⁹ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰ ἄρπάζω, seize, snatch. ¹¹ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ¹² ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ¹³ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁴ ἑμαυτοῦ, of myself. ¹⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁷ φείδομαι, spare, abstain. ¹⁸ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁹ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²⁰ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ²¹ σκόλοψ, σπος, ὁ, thorn, splinter. ²² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ²³ τρίς, thrice, three times. ²⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart.

ἐμοῦ. Καὶ εἰρηκέν μοι, Ἀρκεῖ¹ σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ² 9
 τελειοῦται.³ Ὡδιστα⁴ οὖν μᾶλλον καυχήσομαι⁵ ἐν ταῖς ἀσθενείαις² μου, ἵνα
 ἐπισκηνώσῃ⁶ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ⁷ ἐν ἀσθενείαις,² ἐν 10
 ὕβρεσιν,⁸ ἐν ἀνάγκαις,⁹ ἐν διωγμοῖς,¹⁰ ἐν στενοχωρίαις,¹¹ ὑπὲρ χριστοῦ: ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ,¹² τότε δυνατός¹³ εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹⁴ καυχώμενος:⁵ ὑμεῖς με ἠναγκάσατε:¹⁵ ἐγὼ γὰρ ὄφειλον¹⁶ ὑφ' 11
 ὑμῶν συνίστασθαι:¹⁷ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα¹⁸ τῶν ὑπὲρ λίαν¹⁹ ἀποστόλων, εἰ καὶ
 οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη²⁰ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ 12
 ὑπομονῇ,²¹ ἐν σημείοις καὶ τέρασιν²² καὶ δυνάμεσιν. Τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἡττήθητε²³ 13
 ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα²⁴ ὑμῶν;
 Χαρίσασθέ²⁵ μοι τὴν ἀδικίαν²⁶ ταύτην.

¹ ἀρκέω, assist, suffice. ² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³ τελειόω, fill, fulfill. ⁴ ὥδιστα, most gladly, pleasantly. ⁵ καυχάομαι, boast, glory. ⁶ ἐπισκηνώω, dwell, set up a tent upon. ⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁸ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁰ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹¹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹² ἀσθενέω, be weak, sick. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁵ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁶ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ ὑστερέω, lack, need. ¹⁹ λίαν, greatly, very. ²⁰ κατεργάζομαι, work out, produce. ²¹ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²³ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁴ καταναρκάω, burden, encumber. ²⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁶ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness.

Ἰδοῦ, τρίτον ἐτοιμῶς¹ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω² ὑμῶν: οὐ γὰρ 14
 ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει³ τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν⁴ θησαυρίζειν,⁵
 ἀλλ' οἱ γονεῖς⁴ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἡδιστα⁶ δαπανήσω⁷ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι⁸ 15
 ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως⁹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον¹⁰ ἀγαπῶμαι. 16
 Ἐστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα¹¹ ὑμᾶς: ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,¹² δόλω¹³ ὑμᾶς
 ἔλαβον. Μὴ τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα¹⁴ ὑμᾶς; 17
 Παρεκάλεσα Τίτον,¹⁵ καὶ συναπέστειλα¹⁶ τὸν ἀδελφόν: μήτι¹⁷ ἐπλεονέκτησεν¹⁴
 ὑμᾶς Τίτος;¹⁵ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἵχνεσιν;¹⁸

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹⁹ Κατενώπιον²⁰ τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ 19
 λαλοῦμεν: τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.²¹ Φοβοῦμαι γάρ, 20

¹ ἐτοιμῶς, readily. ² καταναρκάω, burden, encumber. ³ ὀφείλω, owe, ought. ⁴ γονεῦς, ἑως, ὁ, parent. ⁵ θησαυρίζω, lay up, store up. ⁶ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ⁷ δαπανᾶω, spend, spend freely. ⁸ ἐκδαπανᾶω, spend completely. ⁹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁰ ἥττων, lesser, inferior. ¹¹ καταβαρέω, burden, weigh down. ¹² πανοῦργος, clever, crafty. ¹³ δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ¹⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁵ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ¹⁶ συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ ἵχνος, οὐς, τό, track, footprint. ¹⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁰ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ²¹ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification.

μήπως¹ ἐλθὼν οὐχ οἷος² θέλω εὕρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὐρεθῶ ὑμῖν οἷον² οὐ θέλετε:
 μήπως¹ ἔρεις,³ ζῆλοι,⁴ θυμοί,⁵ ἐριθείαι,⁶ καταλαλῖαι,⁷ ψιθυρισμοί,⁸ φυσιώσεις,⁹
 ἀκαταστασίαι:¹⁰ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει¹¹ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ 21
 πενθήσω¹² πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,¹³ καὶ μὴ μετανοησάντων¹⁴ ἐπὶ τῇ
 ἀκαθαρσίᾳ¹⁵ καὶ πορνείᾳ¹⁶ καὶ ἀσελγείᾳ¹⁷ ἧ ἔπραξαν.¹⁸

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων¹⁹ καὶ τριῶν 13
 σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προείρηκα²⁰ καὶ προλέγω,²⁰ ὥς παρὼν²¹ τὸ δεύτερον,²² 2
 καὶ ἀπὼν²³ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν¹³ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν
 ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:²⁴ ἐπεὶ²⁵ δοκιμὴν²⁶ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος 3
 χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,²⁷ ἀλλὰ δυνατεῖ²⁸ ἐν ὑμῖν: καὶ γὰρ εἰ 4
 ἐσταυρώθη²⁹ ἐξ ἀσθενείας,³⁰ ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς

¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ² οἷος, such as, of what kind. ³ ἔρεις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ⁴ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁶ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ⁷ καταλαλία, ας, ἡ, evil speech, slander. ⁸ ψιθυρισμός, ου, ὁ, gossiping, secret slandering. ⁹ φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ¹⁰ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹¹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ¹² πενθέω, mourn, lament. ¹³ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ¹⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁵ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁷ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ¹⁸ πράσσω, do, perform. ¹⁹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²⁰ προλέγω, say beforehand, forewarn. ²¹ παρίμι, be present, have arrived. ²² δεύτερος, second. ²³ ἀπείμι, go away, depart. ²⁴ φείδομαι, spare, abstain. ²⁵ ἐπεὶ, when, since. ²⁶ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ²⁸ δυνατέω, be able, be powerful. ²⁹ σταυρόω, crucify. ³⁰ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

ἀσθενοῦμεν¹ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5

Ἐαυτοὺς πειράζετε² εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.³ Ἡ οὐκ

ἐπιγινώσκετε⁴ ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι⁵ ἀδόκιμοί⁶

ἐστε. Ἐλπίζω⁷ δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν ἀδόκιμοι.⁶ Εὐχομαι⁸ δὲ πρὸς 6

τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι⁹ φανῶμεν,¹⁰

ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι⁶ ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά 8

τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς 9

ἀσθενῶμεν,¹ ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ¹¹ ᾗτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,⁸ τὴν ὑμῶν

κατάρτισιν.¹² Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν¹³ γράφω, ἵνα παρὼν¹⁴ μὴ ἀποτόμῳ¹⁵ 10

χρήσωμαι,¹⁶ κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομήν,¹⁷ καὶ οὐκ

εἰς καθαίρεσιν.¹⁸

¹ ἀσθενέω, be weak, sick. ² πειράζω, test, tempt. ³ δοκιμάζω, prove, approve. ⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁶ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁷ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁸ εὐχομαι, pray, wish. ⁹ δόκιμος, tested, approved. ¹⁰ φαίνω, shine, appear. ¹¹ δυνατός, powerful, possible. ¹² κατάρτισις, εὖ, ἡ, being made complete, perfecting. ¹³ ἄπειμι, go away, depart. ¹⁴ παρίμι, be present, have arrived. ¹⁵ ἀποτόμῳ, severely, rigorously. ¹⁶ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁷ οἰκοδομή, ἡ, ἡ, building, edification. ¹⁸ καθαίρεσις, εὖ, ἡ, tearing down, destruction.

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,¹ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε,² 11

εἰρηνεύετε:³ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε 12

ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.⁴

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία⁵ τοῦ 14

ἀγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹καταρτίζω, mend, fit. ²φρονέω, think, judge. ³εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ⁴φίλημα, τος, τό, kiss. ⁵κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution.